

Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta

KATEDRA REGIONÁLNÍ EKONOMIE A SPRÁVY

KŘIVOKLÁTSKO JAKO NÁRODNÍ PARK

Text k předmětu: Rozvoj venkova

Brno, 2019

ÚVOD

Jedním z témat, o nichž se v současné době diskutuje v České republice v souvislosti s ochranou životního prostředí, přírody a krajiny, je návrh na vytvoření nového národního parku Křivoklátsko. Tato oblast se nachází v blízkosti hlavního města Prahy a je považována za jednu z nejkrásnějších krajín nejen v České republice, ale díky své jedinečnosti i v celé Evropě.

Otázka národního parku doposud přinesla spoustu diskusí a kontroverzí. Na jedné straně se toto téma dotýká lidí žijících v této oblasti a kteří by byli touto změnou přímo ovlivněni, na druhé straně ochránci přírody tvrdí, že tato oblast si zaslouží ochranu na nejvyšší možné úrovni, aby se co nejvíce zabránilo jejímu poškozování. Při projednávání návrhu je třeba brát v úvahu i vliv politiků, zapojení speciálních skupin a klubů a také ekonomické stránky a ekonomické důsledky.

Příspěvek stručně popisuje oblast a její přírodní a historické památky, proces transformace, současný stav, českou legislativu a nomenklaturu. Zároveň předkládá vybrané argumenty a diskutuje je. Je třeba poznamenat, že tento dokument není určen na podporu žádné strany a jeho účelem není determinace, zda rozhodnutí, které bude v budoucnu o národním parku učiněno, je správné nebo špatné, ale pouze uvádí některé nápady a argumenty související s tématem.

1 KŘIVOKLÁTSKO

Slavný český spisovatel Ota Pavel popisuje oblast Křivoklátska jako „krásnou zahradu nebo park obklopující zámek“. Jde o oblast, která se nachází v západní části Střední Čechy na hranicích s Plzeňským krajem, přibližně 30 kilometrů od hlavního města Prahy. Jedná se o unikátní území s krásnou přírodou a krajinou, které je od roku 1978 chráněno zákonem a je má status CHKO (chráněná krajinná oblast), na jehož území se nachází 4 národní přírodní rezervace, 16 přírodních rezervací a 7 přírodních památek. V roce 1977 byla tato oblast zapsána jako Biosferická rezervace UNESCO a později zapsána do seznamu NATURA 2000. Celková rozloha oblasti je 628 km², přičemž 60 % území je pokryto lesy.

1.1 Dějiny

Historický vývoj je velmi důležitý pro současný vzhled krajiny. Skutečnost, že oblast nebyla velmi obydlená, hraje klíčovou roli, od raného středověku jsou známa pouze dvě malá sídla. Od středověku je Křivoklátsko vyhlášenou loveckou oblastí, nejen z tohoto důvodu byly chráněny velké koherentní zalesněné plochy. Lesnictví, jak ho známe dnes, se začalo rozvíjet v 18. století, a je jedním z hlavních důvodů, proč se přirozená struktura lesů změnila. V důsledku velkého objemu těžby původně listnaté a smíšené vegetace zmizely a byly

nahrazeny rychleji rostoucími jehličnatými stromy. Smrková monokultura byla také důvodem obrovských škod způsobených bouří v roce 1940, která zničila obrovskou část území. Vývoj po druhé světové válce byl silně ovlivněn kolektivizací a plánovanou ekonomikou nejen z hlediska výstavby a její architektury, která se příliš nehodí do dané krajiny, ale také vytvořením širokých zón polí a zemědělských ploch (AOPK, 2019). V současné době se obnovuje původní stavba lesů (Silvarium, 2016).

1.2 Geomorfologie

Většinu území tvoří geomorfologická jednotka zvaná Křivoklátská vrchovina, proto je možné je považovat za kopcovitou krajinu. Nejvyšším bodem je Těchovín s vrcholem 616 m. n. m, nejnižším bodem je odtok řeky Berounky u Hýskova v nadmořské výšce 217 m. n. m. Berounka je největší řeka protékající územím a největším přítokem řeky Vltavy. Kromě této řeky najdeme v oblasti mnoho malých potoků a asi 340 vodních ploch; nejvýznamnější jsou Jablečno, Pílský rybník nebo přehrada Klíčava (AOPK, 2019).

1.3 Fauna a flóra

Kolbek a kol. (2015) dokázali, že na Křivoklátsku se nachází více než 1800 druhů rostlin. Z rostlin, které se tam vyskytují, je mnoho zařazeno do *Červené knihy ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů*. Rozsáhlé lesy jsou dobrým místem pro život zvířat a mezi mnoha běžnými druhy měkkýšů, hmyzu, pavoukovců a obratlovců také žije 24 kriticky ohrožených a více než 120 ohrožených a silně ohrožených druhů.

1.4 Záměr vytvoření NP

V roce 2008 byla dokončena studie Ministerstva životního prostředí ČR a byl schválen záměr vytvořit novou strukturu ochrany. O rok později byly vydány návrhy na plánované hranice specifického území, které by bylo transformováno do národního parku. Jedná se o cca 20 %; 102 km²; současné rozlohy chráněné oblasti. Nachází se na obou stranách řeky Berounky a je navrženo tak, aby se v něm nacházelo co nejmenší množství obcí. Okraj je tedy na hranicích 19 vesnic a v této oblasti je pouze jedna, která nemohla být vyloučena (Silvarium, 2015 a).

V průběhu roku 2010 uplynul čas určený obcím k vyjádření námitek a názorů na toto téma a proces měl pokračovat bez jakýchkoliv zpoždění a překážek. Vzhledem k lobbistům a společnosti Lesy ČR, které prosadily vyhlášení trvale udržitelného hospodaření v lesích, byl návrh přijat vládou v roce 2013. V době, kdy měl být návrh projednán, vláda podala demisi, a objevila se další zpoždění. Nová vláda projednání návrhu také odložila z důvodu petice, kterou podepsalo více než 14 000 Čechů a kterou iniciovala jedna z nevlivnějších zájmových skupin v této problematice – myslivecký spolek. Na jedné straně vznikaly petice vyjadřující silný názor a neochotu přijmout rozhodnutí, na druhé straně některé průzkumy veřejného mínění ukázaly až 70% podporu ze strany obyvatel (Hartlová, neuvedeno).

2 ČESKÁ LEGISLATIVA

Ačkoliv jsou koncepty chráněné krajiny a národního parku podobné, regulace je v národních parcích odlišná a přísnější. Důsledky se týkají využití půdy, zemědělství a cestovního ruchu. Například v kontrastu s národním parkem, kde je ochrana hlavním účelem, je v chráněných oblastech povoleno ekonomické využití.

Ochrana přírody v České republice je upravena zákonem 114/1992 Sb., který mimo jiné určuje několik úrovní ochrany. Jsou to národní park, chráněná krajinná oblast, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní památky, kde národní parky a chráněné krajinné oblasti patří do skupiny velkoplošných chráněných území a národní přírodní rezervace. Přírodní památky a přírodní památky patří k maloplošnému území s nižší úrovní ochrany. Jiné druhy ochrany např. Rezervace Natura 2000 nebo biosférické rezervace UNESCO jsou speciálně upraveny zákonem nebo vlastními prováděcími předpisy.

Chráněná krajinná oblast

§25

Rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení, lze vyhlásit za chráněné krajinné oblasti.

Hospodářské využívání těchto území se provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území. Rekreační využití je přípustné, pokud nepoškozuje přírodní hodnoty chráněných krajinných oblastí.

Národní park

§15

Rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového, lze vyhlásit za národní parky.

Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených ekosystémů odpovídajících danému stanovišti a dosažení jejich přirozené biologické rozmanitosti a musí být v souladu s cíli ochrany sledovanými jejich vyhlášením.

Dlouhodobým cílem ochrany národních parků je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků.

Posláním národních parků je naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsoby, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku.

Ochrana národních parků a zajištění péče o národní parky

§ 16

Základní ochranné podmínky národních parků

(1) Na celém území národních parků je zakázáno:

- a) umisťovat nebo povolovat důlní díla, včetně souvisejících důlních staveb nebo zařízení, kromě zajištění a likvidace stávajících důlních děl,*
- b) vymezovat nové průmyslové zóny,*
- c) stanovovat průzkumná území,*
- d) těžit nerosty, rašelinu nebo slatinu, kromě těžby stavebního kamene a písku pro stavby na území národního parku,*
- e) odstraňovat odpady, které mají původ mimo území národního parku,*
- f) povolovat nebo uskutečňovat záměrné rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin,*
- g) zavádět intenzivní chovy zvířete, jako jsou obory, farmové chovy nebo bažantnice,*
- h) měnit stávající vodní režim pozemků,*
- i) vypouštět živočichy, kromě vypouštění živočichů na základě schválených záchranných programů nebo živočichů vyléčených záchrannými stanicemi v místě jejich nálezu,*
- j) umisťovat světelné zdroje mimo uzavřené objekty, které směřují světelný tok nad vodorovnou rovinu procházející středem světelného zdroje,*
- k) provádět ohňostroje nebo používat zábavní pyrotechniku, nebo*
- l) létat v rozporu s podmínkami stanovenými v opatření obecné povahy vydaném podle jiného právního předpisu⁴⁹), kromě letů pro zajištění bezpečnosti státu, ochrany osob, majetku nebo veřejného pořádku, a letů pro potřeby orgánů ochrany přírody.*

(2) Na území národních parků mimo zastavěná území obcí a zastavitelné plochy obcí je zakázáno

- a) používat prostředky nebo vykonávat činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů v rozporu s cíli ochrany zón národního parku nebo s režimem zón národního parku,*
- b) umisťovat, povolovat nebo provádět stavby, mimo staveb nevyžadujících územní rozhodnutí nebo územní souhlas a určených pro účely ochrany přírody, péče o zemědělské pozemky a lesy, turistiky, správy vodních toků, požární ochrany a záchranných prací, obrany státu, ochrany státních hranic nebo památkové ochrany,*

- c) *odstraňovat svrchní vrstvu půdy nebo provádět terénní úpravy, mimo staveb nevyžadujících územní rozhodnutí nebo územní souhlas a určených pro účely ochrany přírody, péče o zemědělské pozemky a lesy, turistiky, správy vodních toků, požární ochrany a záchranných prací, obrany státu a ochrany státních hranic, nebo mimo provádění údržby kulturních památek,*
- d) *povolovat nebo provádět geologické práce,*
- e) *sbírat nerosty, rostliny nebo odchyťovat živočichy, s výjimkou běžného obhospodařování pozemků, výzkumu povoleného nebo organizovaného orgánem ochrany přírody, výkonu práva myslivosti, práva rybářství nebo práva obecného užívání lesů podle jiného právního předpisu,*
- f) *používat na pozemcích mimo zahrady umělá hnojiva, kejdu, silážní šťávy nebo pozemky vápnit,*
- g) *vysévat nebo vysazovat rostliny mimo zahrady; to neplatí pro vysazování nebo vysévání stanovištně původních dřevin nebo místních odrůd ovocných dřevin,*
- h) *používat biocidy mimo budovy,*
- i) *skladovat pohonné hmoty nebo chemické přípravky mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody na časově omezené období,*
- j) *odstraňovat odpady, které mají původ na území národního parku, mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,*
- k) *upravovat přirozená koryta vodních toků nebo odstraňovat z přirozených koryt vodních toků splaveniny nebo jiné přirozeně vzniklé překážky, s výjimkou případů bezprostředního ohrožení života nebo zdraví osob nebo hrozby vzniku značných škod na majetku,*
- l) *vjíždět a setrávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, s výjimkou vjezdu a setrávání vozidel základních složek integrovaného záchranného systému, obecní policie, ozbrojených sil České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, dalších orgánů veřejné moci, veterinární služby, vozidel správců vodních toků, provozovatelů vodovodů a kanalizací, energetických soustav, ropovodů, produktovodů a veřejných komunikačních sítí při plnění jejich úkolů nebo vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření v národním parku a vozidel vlastníků a nájemců nemovitých věcí v souvislosti s jejich užíváním,*
- m) *jezdit na kole nebo na koni mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody, s výjimkou jízdy prováděné členy základních složek integrovaného záchranného systému, obecní policie, ozbrojených sil České republiky, Celní správy České republiky, Vězeňské služby České republiky, pracovníky dalších orgánů veřejné moci, pracovníky veterinární služby a pracovníky správce vodního toku při plnění jejich úkolů nebo vlastníky a nájemci nemovitých věcí v souvislosti s jejich užíváním,*
- n) *provozovat horolezecké sporty, splouvání vodních toků nebo jiné vodní sporty mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,*

- o) tábořit mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,*
- p) rozdělovat ohně mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,*
- q) pořádat nebo organizovat sportovní, turistické nebo jiné veřejné akce mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody,*
- r) provozovat volný nebo stánkový prodej mimo budovy,*
- s) provozovat letadla způsobilá létat bez pilota nebo modely letadel, nebo*
- t) provádět chemický posyp cest, s výjimkou údržby silnic I. třídy.*

Režim zón národních parků

§ 18a

(1) V zóně přírodní lze provádět pouze zásahy, které nejsou v rozporu s cílem ochrany této zóny. Výjimečně lze provádět i jiná opatření, je-li to nezbytné z důvodu ochrany životů a zdraví osob, ochrany majetku nebo ochrany přírody, a to:

- a) zásahy proti šíření geograficky nepůvodních druhů organismů,*
- b) hašení požárů a provádění preventivních opatření proti vzniku lesních požárů podle zákona o požární ochraně; preventivní opatření lze provádět po předchozím projednání s orgánem ochrany přírody a při zohlednění cílů ochrany národního parku,*
- c) odstraňování nepotřebných staveb,*
- d) regulace početních stavů spárkaté zvěře,*
- e) opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků na turistických trasách,*
- f) údržba základní cestní sítě stanovené zásadami péče o národní park,*
- g) zásahy za účelem ochrany populací zvláště chráněných druhů rostlin nebo živočichů,*
- h) monitoring nebo výzkum, který nemění přírodní prostředí,*
- i) údržba vyznačených turistických nebo cyklistických tras, nebo*
- j) jednorázová obnova nebo zlepšení přirozeného vodního režimu.*

(2) V zóně přírodě blízké lze provádět pouze zásahy, které nejsou v rozporu s cílem ochrany této zóny, s výjimkou opatření uvedených v odstavci 1, opatření k podpoře přirozené ekologické stability anebo přirozené biologické rozmanitosti ekosystémů, revitalizačních opatření a opatření na ochranu lesa.

(3) V zóně soustředěné péče o přírodu lze provádět pouze zásahy, které nejsou v rozporu s cílem ochrany této zóny, s výjimkou opatření uvedených v odstavcích 1 a 2, opatření na obnovu nebo zachování ekologické stability a biologické rozmanitosti ekosystémů a opatření na obnovu nebo zachování biotopů a populací vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů.

(4) V zóně kulturní krajiny lze provádět pouze opatření nebo zásahy, které neohrožují předmět ochrany národního parku a naplňování cílů ochrany národního parku.

3 VYBRANÉ ARGUMENTY

3.1 Finance

Jedním z argumentů podporující zavedení národního parku je skutečnost, že do regionu bude plynout více finančních prostředků. Na druhé straně je však třeba zahrnout veškeré finanční náklady související se zřízením a provozem národního parku. Banaš (2010) tvrdí, že zřízení národního parku bude v prvních pěti letech stát o 13,3 milionu korun více, než je tomu v současnosti. Dolejský (2015) tvrdí, že průměrné náklady na provoz národního parku jsou 20 milionů korun, tyto náklady zahrnují mzdy a provozní náklady a nezahrnují náklady na nastavení jako předchozí.

Zřizovací náklady jsou jedním z dalších finančních argumentů proti návrhu. Přesná částka není v tuto chvíli dostupná, protože je zvažováno více možností, Dolejský (2015) však uvádí 35 až 40 milionů. Částka závisí na využití budov, které jsou v držení státu, v případě, že by byly využity, náklady by se podstatně snížily.

Břemeno pro státní rozpočet je zřejmé a významné, bez ohledu na to, jaké jsou náklady na zřízení a provozní náklady. Existují však také výhody pro tuto oblast, některé z nich jsou diskutovány níže a je také nutné se podívat do budoucnosti. Změna by znamenala lepší ochranu a zachování území pro budoucí generace. Jaká je jeho hodnota? V současné době nejsou k dispozici žádné studie k tomuto tématu.

3.2 Zaměstnanost

Jednou z otázek, které se diskutují při většině nových návrhů, je, jakým způsobem změny ovlivní míru zaměstnanosti, zda se vytvoří nová volná pracovní místa nebo naopak, zda se v průběhu procesu některá zaniknou. Pracovní místa jsou často jedním z nejdůležitějších argumentů. Kritické je v tomto případě zachování pracovních míst současných zaměstnanců CHKO.

Dolejský (2015) uvádí, že v oblastech, které jsou blíže nebo uvnitř národních parků, je vyšší míra zaměstnanosti. Je také jedním ze zastánců celého projektu a tvrdí, že budou pozitivnější výsledky. Jeden z výzkumů na téma národního parku Křivoklátsko dokazuje, že vznikne 97 volných míst spojených se správou a provozem národního parku (Banaš, 2010). Toto číslo není zanedbatelné v malé oblasti, o které hovoříme. Pokud vezmeme v úvahu, že všechna pracovní místa budou zachována, pozitivní výsledek nemůže být jasnější.

Dále si musíme uvědomit, že v důsledku spolupráce a smluv s dodavateli a subdodavateli bude vytvořeno více míst nepřímě. Nabízí se také problematika preference velkých podniků

na úkor malých místních podnikatelů, kteří nemají tak dobrý přístup ke zdrojům a mohou být ve srovnání s konkurencí dražší. Možností je uzavření rámcových smluv. Tento typ dohody umožňuje orgánu národního parku upřednostnit místní, domácí společnosti. Pokud se toto opatření využije, zůstane v regionu více peněz a umožní místním firmám růst, zaměstnat více zaměstnanců a obecně přispět k rozvoji regionu a obecně k většímu multiplikačnímu efektu.

3.3 Cestovní ruch

Jedním ze způsobů, jak podpořit region, je propagovat jej jako turistickou destinaci a přilákat turisty. Pozitivní důsledky pro region jsou nesporné a jsou také jádrem jednoho z nejsilnějších argumentů z oblasti cestovního ruchu a řízení cestovního ruchu.

Je třeba si uvědomit, že statut národního parku dává této oblasti charakter něčeho zvláštního, něčeho neobvyklého a jedinečného a činí ho atraktivnějším pro turisty. Národní park je také rozpoznatelnější pro zahraniční turisty, kteří mají tendenci trávit více času než jednodenní návštěvníci z České republiky.

Ve studii Banaš (2010) počítá, že každoročně Křivoklátsko navštíví 365 000 osob, z nichž většina, 263 000, jsou místní obyvatelé a 93 000 návštěvníků přichází z jiných částí České republiky a ze zahraničí. Změnou značky, odhadovaný nárůst návštěvníků je 6 %, ale může dosáhnout 10-15 %, pokud se využijí efektivní úspěšné marketingové techniky. Tato studie dokazuje, že počet návštěvníků by se významně zvýšil, a to by znamenalo obrovský rozdíl v příjmech v oblasti. Zvýšená návštěvnost by měla každoročně generovat až 18,5 milionů Kč.

Je také třeba vzít v úvahu důsledky nárůstu cestovního ruchu v oblasti. Problém, který by mohl nastat je nadměrná zátěž místa až overtourism. Taková situace by mohla vést až k opačnému efektu než ten, který byl původní motivací – ochrana přírody a krajiny. Je velmi obtížné spočítat možné náklady nebo škody způsobené novými návštěvníky, pokud vůbec existují, ale je pravděpodobně nežádoucí podstupovat samotné riziko takového poškození.

3.4 Přístup k fondům a dotacím

Další možností, jak regionu pomoci, je systém financování pramenící mimo region. K dispozici mnoho národních i mezinárodních zdrojů, ze kterých je možné vybírat. Statut národního parku je rozpoznatelný nejen pro turisty a v zahraničí obecně, ale také v prostředí České republiky. Pro příklad Národní fond životního prostředí preferuje obce a města, která se nacházejí v území národních parků. Jistou logikou za tímto způsobem chování může být potřeba vyspělejších technologií, které umožňují účinnější ochranu prostředí, zlepšování jeho kvality a budování šetrnější infrastruktury. Tento argument přednesl např. bývalý náměstek ministra životního prostředí nebo ředitel národního parku České Švýcarsko (Pelc, 2015).

3.5 Spolky a kluby

Změna statutu s sebou přináší důsledky, které nejsou viditelné pouze na národní nebo regionální úrovni, ale mohou také ovlivňovat sdružení, která se podílejí na každodenních činnostech a jsou s tímto místem nepochybně spojena. Rybáři a myslivci jsou organizováni ve sdruženích a jejich chování je upraveno zákonem o myslivost 449/2001 Sb. Jsou ta však skupiny, které budou touto změnou ovlivněny pravděpodobně nejvíce. Na území CHKO je uznáno 77 honiteb. Poplatkový lov, který představuje významný zdroj financování provozu spolků, by byl významným způsobem omezen a asociace by tak přišly o značnou část příjmů. Navíc jsou poplatkové lovy velmi účinným nástrojem pro regulaci počtu žijících her. Podle Hůly (2015) počet zvěře překročil přijatelný limit a je nutné regulovat jejich počet. Zejména spárkatá zvěř způsobuje nevratné škody na stromech, což má za následek finanční ztrátu a pokles atraktivity celého území. Je třeba poznamenat, že regulace počtů spárkaté zvěře je v NP povolena, nicméně nesmí probíhat na komerční bázi (Jirsa, 2012).

3.6 Ochrana přírody

V oblasti Křivolátska dnes existuje 20 území, která jsou chráněna, i jako součást soustavy Natura 2000. Jedním z argumentů proti novému statutu je, že Křivoklátsko je již pod masivní ochranou a že žádná dodatečná opatření nejsou nutná (Silvarium, 2015b). Tato oblast je také specifická tím, že nebyla vytvořena pouze přírodou, ale také lidmi, kteří již po staletí zasahují do jejího vývoje. Vystává otázka, zda má smysl omezovat lidskou činnost v místech, kde je přirozená a kde je součástí dědictví, které má být chráněno.

ZDROJE

AOPK (2019). Křivoklátsko: ochrana přírody [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://krivoklatsko.ochranaprirody.cz>.

Banaš (2010). Socioekonomická analýza regionu navrženého národního parku Křivoklátsko. Ekogroup czech s.r.o.

Dolejský (2015). Křivoklátsko si statut národního parku zaslouží. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/lesnictvi/v-dolejsky-krivoklatsko-si-statut-narodniho-parku-zaslouzi>

Hartlová (neuveдено). Petici podepsalo přes 11 tisíc občanů. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://raport.cz/publicistika/2012-08-petici-podepsalo-pres-11-tisic-obcanu/2012-03-15>

Hůla (2015). Po vzniku národního parku by nájemci honiteb a myslivci přišli o byznys se zvěří. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: http://rakovnický.denik.cz/zpravy_region/po-

vzniku-narodniho-parku-by-najemci-honiteb-a-myslivci-prisli-o-byznys-se-zveri-20150902-d591.html

Jirsa (2012). Jelení zvěř v Národním parku Šumava. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.myslivost.cz/Casopis-Myslivost/Myslivost/2012/Duben---2012/Jeleni-zver-v-Narodnim-parku-Sumava>

Kolbek a kol. (2015 a). Nový národní park Křivoklátsko. Na tahu jsou poslanci. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/novy-narodni-park-krivoklatsko-na-tahu-jsou-poslanci-tyden-cz>

Pelc (2015). Značka národního parku přináší výhody. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/pelc-znacka-narodniho-parku-prinasi-vyhody-rakovnický-denik>

Silvarium (2015 b). MŽP chce přesvědčit obce pro vznik NP Křivoklátsko kampaní. [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/lesnictvi/mzp-chce-presvedcit-obce-pro-vznik-np-krivoklatsko-kampani>

Silvarium (2016). Jehličnaté stromy se mění na smíšené [online]. [cit. 17. 04. 2019]. Dostupné z: <http://www.silvarium.cz/zpravy-z-oboru-lesnictvi-a-drevarstvi/jehlicnate-lesy-meni-na-smisene-zemedelec>.

Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb. Zákon České národní rady o ochraně přírody a krajiny.